

Minuta
Întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii
cu președinții secțiilor civile de la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și președinții secțiilor
civile de la nivelul curților de apel
Craiova, 20 -21 martie 2014

În perioada **20-21 martie 2014** s-a desfășurat la Universitatea din Craiova, întâlnirea reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile de la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și președinții secțiilor civile de la nivelul curților de apel, în vederea interpretării unor noțiuni și aspecte de practică neunitară, ivite ca urmare a aplicării Noului Cod de procedură civilă.

Consiliul Superior al Magistraturii a fost reprezentat de:

- domnul judecător **Adrian Bordea** – președintele Consiliului Superior al Magistraturii
- domnul judecător **Nicolae Horațius Dumbravă** - membru al Consiliului Superior al Magistraturii
- doamna judecător **Mona-Lisa Neagoe** – membru al Consiliului Superior al Magistraturii
- domnul judecător **Norel Popescu** – membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii
- doamna consilier juridic **Diana Gavriliță** – Direcția Legislație, documentare și contencios
- doamna consilier juridic **Andreea Apopei** – Direcția Legislație, documentare și contencios
- domnul judecător **Cristian Ioniță** – șef al Serviciului formare profesională și statistică judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentată de:

- doamna judecător **Iulia Cristina Tarcea** – vicepreședinte
- doamna judecător **Lavinia Curelea** – președinte Secția I civilă
- domnul judecător **Ionel Barbă** – președinte Secția de Contencios administrativ și fiscal

Institutul Național al Magistraturii a fost reprezentat de:

- doamna judecător **Octavia Spineanu** – director
- domnul **Bogdan Dumitrache** – formator.

De menționat că materialul pregătit pentru întâlnire a fost pregătit de INM, formatorii acestuia: **Gabriel Boroi, Ionuț Vidu, Bogdan Dumitrache, Emilian Meiu.**

Secretariatul întâlnirii a fost asigurat de doamna **Diana Calițoiu** – consilier la Direcția Resurse Umane și Organizare din cadrul aparatului tehnic al Consiliului Superior al Magistraturii.

Dezbaterile au fost moderate, în data de 20 martie 2014, de domnul judecător **Adrian Bordea** - președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, iar în data de 21 martie 2014, de către domnul judecător **Nicolae Horațius Dumbravă** – membru al Consiliului Superior al Magistraturii și de către doamna judecător **Cristina Tarcea** - vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Curțile de Apel au fost reprezentate de :

- doamna judecător **Cristina Nicoară** – Secția I civilă a Curții de Apel Alba Iulia;
- doamna judecător **Carolina Marieta Florea** – Secția contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Alba Iulia;
- doamna judecător **Laura Georgeta Popa** - Secția contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Brașov;
- domnul judecător **Mihail Lohănel** - Secția civilă a Curții de Apel Brașov;
- doamna judecător **Doinița Mihalcea** - Secția a III-a civilă a Curții de Apel București;
- domnul judecător **Liviu Ungur** - Secției a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Cluj;
- domnul judecător **Traian Dârjan** – Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Cluj;
- doamna judecător **Kamelia Sîrbu** - Secția a II-a civilă din cadrul Curții de Apel Constanța;
- doamna judecător **Mihaela Cotoră** – Președinte - Curtea de Apel Craiova;
- domnul judecător **Lucian Bunea** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Liliana Mădălina Dună** - Secția contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Oana Cătălina Ghiță** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Nicoleta Țăndăreanu** - Secția a II-a civilă din cadrul Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Manuela Gherghină Lotus** - Secția a II-a civilă din cadrul Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Adina Georgeta Ponea** - Secția contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Laura Chimoiu** - Secția contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Craiova;
- domnul judecător **Gabriel Comănescu** - Secția contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Craiova;
- domnul judecător **Dan Spânu** - Secția I civilă a Curții de Apel Craiova;
- doamna judecător **Luminița Cristea** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Galați;
- doamna judecător **Valentina Vrabie** - Secția a II-a civilă din cadrul Curții de Apel Galați;
- doamna judecător **Liliana Palihovici** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Iași;
- domnul judecător **Alin Văsonan** - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Oradea;
- domnul judecător **Ion Rebeca** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Pitești;
- domnul judecător **Daniel Radu** - Secția a II-a civilă din cadrul Curții de Apel Pitești;
- doamna judecător **Elisabeta Gherasim** - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Ploiești;
- doamna judecător **Mioara Iolanda Grecu** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Ploiești;
- doamna judecător **Dochița Plăcintă** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Suceava;
- doamna judecător **Geta Lilioara Mihalciuc** - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Suceava;
- doamna judecător **Camelia Rusu** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Târgu Mureș;
- doamna judecător **Andreea Ciucă** - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal din cadrul Curții de Apel Târgu Mureș;
- domnul judecător **Lucian Lepădat** - Secția I civilă din cadrul Curții de Apel Timișoara;
- domnul judecător **Corneliu Popescu** - Secția a II-a civilă din cadrul Tribunalului Mehedinți;
- domnul judecător **Victor Roman** - Secția I civilă din cadrul Tribunalului Mehedinți;

În urma discuțiilor purtate, s-au conturat următoarele concluzii:

I. Procedura de verificare și regularizare a cererii de chemare în judecată. Procedura scrisă premergătoare stabilirii primului termen de judecată

A) Procedura obișnuită – probleme:

1. Pentru lipsa căror elemente ale cererii de chemare în judecată, astfel cum sunt reglementate în art. 194-197 C.pr.civ., se aplică sancțiunea anulării cererii, în conformitate cu dispozițiile art. 200alin. (3) C.pr.civ.; este obligatorie sancțiunea nulității numai în situația prevăzută de art. 196 C.pr.civ. și facultativă în celelalte situații?

În nota întocmită de Institutul Național al Magistraturii spre a fi analizată în cadrul întâlnirii, se arată că practica nu este unitară atunci când se pune problema anulării cererii de chemare în judecată pe temeiul art. 200 C.pr.civ. pentru faptul că nu a fost invocat temeiul de drept al cererii de chemare în judecată sau pentru motivul că probele au fost indicate de o manieră generală, solicitându-se, spre exemplu, proba cu martori fără identificarea acestora.

INM menționează că, deși art. 196 alin.(1) C.pr.civ. sancționează expres cu nulitatea doar lipsa anumitor elemente, aceasta nu înseamnă că legiuitorul a dorit să permită judecătorului să anuleze cererea doar în cazul acestor lipsuri. În toate cauzele de nulitate, expresă sau virtuală, prevăzute de art. art. 194 – 197 C.pr.civ. judecătorul cauzei trebuie să analizeze în ce măsură, în concret, acea mențiune era necesară pentru buna desfășurare a cauzei și în ce măsură lipsurile au o gravitate suficientă pentru a justifica anularea cererii în procedura regularizării.

Reprezentanții curților de apel au exprimat următoarele aprecieri:

Într-o opinie, s-a apreciat că lipsa elementelor prevăzute la art. 196 alin. (1) C.pr.civ. duce la anularea cererii de chemare în judecată, textul reglementând o nulitate expresă. În acest sens, s-a apreciat că trebuie avut în vedere și art. 176 pct. 6 din C.pr.civ. care prevede că nulitatea nu este condiționată de existența unei vătămări în cazul încălcării dispozițiilor referitoare la *cerințele legale extrinseci* ale actului de procedură.

Astfel, s-a arătat că art. 194-197 C.pr.civ. cuprind elementele obligatorii ale cererii de chemare în judecată, în lipsa căror primului termen de judecată nu se poate stabili. Or, scopul regularizării este tocmai acela de a crea toate condițiile pentru începerea cercetării judecătorești.

În opinia majoritară, s-a apreciat că această dispoziție procedurală nu trebuie privită cu rigiditate, textul art. 196 alin. (1) urmând să fie coroborat cu art. 175-177 C.pr.civ.. Prin urmare, anularea cererii de chemare în judecată pentru lipsa elementelor prevăzute la art. 194-197 C.pr.civ. intervine doar în situația în care s-a produs o vătămare care nu poate fi înlăturată altfel. Este necesară efectuarea unei distincții între elementele esențiale și cele neesențiale ale cererii de chemare în judecată, respectiv, caracterul public sau privat al interesului pe care îl ocrotește norma juridică.

În acest context, s-a opinat că pentru lipsa unora din aceste elemente avem sancțiuni specifice. De exemplu, în cazul în care nu se indică motivele de drept pe care se întemeiază cererea ori dovezile pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, sancțiunea care intervine este decăderea și nu anularea cererii de chemare în judecată.

Totodată, s-a apreciat că nu se impune vreo distincție între nulitatea absolută și cea relativă, în procedura regularizării fiind vorba despre o nulitate specifică ce poate fi acoperită în etapa reexaminării.

Tot în cadrul acestor discuții, s-a formulat propunerea de a crea posibilitatea pentru părți de a-și accesa propriul dosar în sistemul ECRIS, prin acordarea acestora a unui user și a unei parole, similar programului informatic utilizat de către Curtea de Apel Cluj (cu mențiunea că în acest caz, comunicarea user-ului și a parolei se face după stabilirea primului termen de judecată, în plic închis, iar nu de la înregistrarea dosarului). S-a apreciat, însă, că punerea în practică a acestei propuneri întâmpină anumite dificultăți, cum ar fi:

- securitatea site-ului respectiv;
- sistemul de arhivare electronică funcționează la parametri foarte slabi și nu permite o interfață cu Ecris;
- lipsa personalului necesar.

2. Este incidentă procedura reglementată de art. 200 din Codul de procedură civilă în situația cererilor incidente, a cererii de chemare în garanție, a cererii de strămutare?

Care este sancțiunea în cazul în care cererile incidente nu au fost formulate în numărul potrivit de copii: anularea, ori multiplicarea cererilor de către instanță? În aceasta ultimă variantă, cum va fi obligată partea responsabilă la suportarea acestor cheltuieli?

În nota întocmită de Institutul Național al Magistraturii, s-a apreciat că procedura regularizării nu este aplicabilă decât cererii introductive de instanță, ea fiind menită să prevină comunicarea unei cereri informale ori netimbrate către pârât, care s-ar vedea pus în situația de a face cheltuieli care s-ar dovedi ulterior inutile, în condițiile în care, în final, cererea ar fi anulată.

Reprezentanții curților de apel au exprimat următoarele aprecieri:

Într-o opinie singulară, cererile incidente și cererile de chemare în garanție sunt supuse unei etape de regularizare, însă nu și cererile de strămutare.

Opinia majoritară a fost în sensul că, în lipsa unor dispoziții exprese, numai cererea introductivă de instanță este supusă regularizării, nu și cererile incidente.

În ceea ce privește depunerea cererilor incidente într-un număr insuficient de copii, **opinia majoritară** a fost în sensul multiplicării acestora de către instanță, pe cheltuiala părții care avea această obligație. De asemenea, s-a formulat propunerea găsirii unei soluții pentru ca taxele provenite din multiplicarea acestor cereri să intre în bugetul instanțelor judecătorești.

3. Regularizarea cererii de chemare în judecată, în ipoteza în care reclamantul sesizează o instanță vădit necompetentă. Posibilitatea anulării cererii de chemare în judecată, în cadrul procedurii reglementate de art. 200 din Codul de procedură civilă, în situația în care instanța constată că nu este competentă să judece cauza.

Potrivit opiniei Institutului Național al Magistraturii, comunicarea cererii este obligatorie înainte de stabilirea termenului de judecată pentru discutarea excepției de necompetență.

Și reprezentanții curților de apel au apreciat, **în unanimitate**, că regularizarea se face și în acest caz, excepția de necompetență neputând fi soluționată în această etapă, ci la primul termen de judecată.

4. Modul de rezolvare a excepției de conexitate sau litispendență în situația în care prima instanță investită nu a finalizat etapa scrisă.

Institutul Național al Magistraturii a apreciat că, atât în cazul litispendenței, cât și în cazul conexității, se impune amânarea discutării acestor excepții până la finalizarea regularizării de către prima instanță investită și stabilirea primului termen de judecată. Până la acest moment, părțile, obiectul și cauza primului dosar pot să sufere modificări, în temeiul art. 204, astfel că doar după regularizare, instanța din urmă investită poate avea toate datele pentru a aprecia asupra stării de litispendență sau cu privire la conexare. Pe de altă parte, excepțiile pot rămâne fără obiect în cazul anulării cererii mai vechi. Mai mult, în cazul litispendenței, părțile pot avea interesul de a continua judecata în dosarul mai nou care este soluționat mai repede, având toate motivele să obțină anularea în cadrul regularizării cererii mai vechi, posibil informă.

O excepție de la regula propusă mai sus o constituie cererile trimise atât prin poștă electronică sau poștă, cât și prin registratură. În aceste situații avem, în mod evident, o dublă înregistrare a aceleiași acțiuni și nu o veritabilă litispendență, astfel încât, la primirea dosarului, văzând referatul efectuat potrivit art. 95 alin. (11) din HCSM nr. 387/2005 pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, cel din urmă judecător sesizat va dispune trimiterea dosarului prin rezoluție la primul complet.

În cadrul întâlnirii de la Craiova, **opinia exprimată** a fost în sensul că aceste excepții pot fi invocate în etapa scrisă, dar nu pot fi discutate decât la primul termen de judecată.

S-a apreciat că, în ceea ce privește cererile **identice** (litispendență), acestea se pot trimite, chiar în faza de regularizare, la completul inițial investit, prin rezoluție, dacă cauzele se află pe rolul aceleiași instanțe.

5. Efectele renunțării la judecată după comunicarea către pârât a cererii de chemare în judecată. Constatarea renunțării la judecată, intervenită în cursul derulării procedurii prevăzute de art. 200 alin. (2) Cod procedură civilă, ori ulterior comunicării cererii de chemare în judecată, dar înainte de fixarea primului termen de judecată, se face numai după citarea părților, spre a se îndeplini cerința prevăzută de art. 406 alin. (3) Cod procedură civilă? Procedura de soluționare a unor incidente apărute în perioada premergătoare stabilirii noului termen de judecată cum ar fi renunțarea la judecată formulată de reclamant înainte de comunicarea către pârât a cererii de chemare în judecată, care nu este reglementată în mod concret de noile dispoziții legale.

Potrivit opiniei Institutului Național al Magistraturii, dacă reclamantul renunță la judecată înainte de comunicarea cererii de chemare în judecată către pârât, instanța va stabili un termen de judecată în camera de consiliu, cu citarea doar a reclamantului, urmând să ia act de renunțarea la judecată. Dacă cererea de renunțare la judecată a fost formulată după comunicarea acțiunii către pârât, instanța va lua act de aceasta la primul termen stabilit în ședință publică, cu aplicarea dispozițiilor art. 406 alin. (3). Instanța va lua în considerare atitudinea pârâtului care poate să solicite cheltuieli de judecată.

Reprezentanții curților de apel, **în unanimitate**, au fost de acord cu punctul de vedere exprimat de Institutul Național al Magistraturii.

6. Limitele în care poate fi admisă cererea de reexaminare formulată împotriva încheierii prin care s-a anulat cererea de chemare în judecată. Îndeplinirea condițiilor după termen, dar înainte de soluționarea cererii de reexaminare.

Institutul Național al Magistraturii apreciază că judecătorul care soluționează cererea de reexaminare este în drept să aprecieze dacă cerința neîndeplinită era suficient de gravă, respectiv de natură să îngreuneze buna desfășurare a procesului, precum și sarcina pârâtului de a se apăra, pentru a justifica sancțiunea anulării cererii. Așadar, judecătorul cererii de reexaminare poate reevalua proporționalitatea sancțiunii și poate reveni asupra măsurii anulării, dacă aceasta pare excesivă. În măsura în care cerința care a determinat anularea este prevăzută de art. 194 – 197 C.pr.civ., s-a făcut o aplicare corectă a acestora, iar lipsurile au fost comunicate reclamantului, judecătorul cererii de reexaminare ar trebui să admită această cerere doar dacă anularea este obiectiv disproporționată, iar nu pentru simplul fapt că el însuși înclină spre o aplicare mai puțin strictă.

În situația complinirii cererii după împlinirea termenului de 10 zile, dar înainte de soluționarea cererii de reexaminare și, implicit, după încheierea de anulare a cererii, soluția firească ar trebui să fie respingerea cererii de reexaminare, întrucât, potrivit art. 200 alin. (6) C.pr.civ., cererea poate fi admisă doar dacă neregularitățile cererii au fost acoperite în termenul prevăzut de art. 200 alin. (2).

Nu poate fi extins la această situație tratamentul indulgent, de a nu anula cererea în situația în care lipsurile cererii au fost acoperite peste termenul de 10 zile, dar înainte ca instanța să facă verificarea potrivit art. 200 alin. (3) C.pr.civ. Motivul principal îl constituie faptul că admiterea cererii de reexaminare poate avea loc doar în situațiile expres prevăzute de lege. Chiar și în cazul neanulării cererii complinite peste termenul de 10 zile, dar înainte de verificarea dosarului de către judecător, soluția tinde să creeze o marjă de apreciere strâns legată de promptitudinea fiecărui judecător și, implicit, de volumul variabil de muncă de la o instanță la alta. Ar fi de dorit ca această marjă de apreciere să nu fie extinsă prin analogie la soluționarea cererii de reexaminare.

În cadrul întâlnirii de la Craiova, **opinia majoritară** a fost în sensul că, dacă reclamantul înlătură neregularitățile peste termenul dat de instanță pentru regularizare, dar înainte de pronunțarea încheierii de anulare, cererea de reexaminare poate fi admisă.

De asemenea, s-a subliniat că cererea de repunere în termen, formulată în cadrul cererii de reexaminare, este inadmisibilă.

7. *Obligația completului de a verifica de îndată dacă cererea de chemare în judecată îndeplinește cerințele prevăzute de art.194-197 din același act normativ și aplicarea dispozițiilor art.1031 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești și a Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.714/2013 și nr.161/2013, prin care a fost dată o interpretare de principiu noțiunii de «dată recomandată» a dosarului, respectiv a fost continuat programul privind volumul de lucru al instanțelor.*

Majoritatea reprezentanților instanțelor au precizat că verificarea cererilor de chemare în judecată se face în ziua în care acestea se înregistrează sau cel mai târziu a doua zi, cu mențiunea că sunt instanțe la care s-a stabilit ca aceste cereri să se verifice în maxim 7 zile.

În acest sens, s-a apreciat că „data recomandată” a dosarului ar trebui să fie termenul maxim la care se poate face regularizarea.

8. *Efectuarea procedurii de verificare și regularizare în perioada vacanței judecătorești.*

Cu privire la acest aspect, s-au exprimat trei opinii:

- a) Cele mai multe instanțe regularizează doar **cauzele urgente** în perioada vacanței judecătorești;
- b) Unele instanțe regularizează **toate cererile**, fiind asigurată permanența pe toată durata vacanței judecătorești;
- c) La alte instanțe, prin hotărâre a colegiului de conducere, s-a stabilit ca pe perioada vacanței judecătorești **să nu se facă regularizarea.**
- d) **Consiliul Superior al Magistraturii** apreciază, în concordanță cu Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, că în perioada vacanței judecătorești se va efectua procedura de verificare și regularizare **doar pentru cauzele urgente.**

B. Procedura de verificare și regularizare în cazul apelului și recursului

Incidența dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă în calea de atac a apelului și recursului după data de 1 ianuarie 2016 și până la acest moment.

De lege lata se justifică aplicarea dispozițiilor art. 200 C.pr.civ. în cadrul procedurii de regularizare a cererii de apel sau recurs? Art. XV alin. 2 din Legea nr. 2/2013 reglementează o procedură specifică de regularizare aplicabilă căilor de atac, fără ca legiuitorul să activeze aplicarea în acest context a art. 200 C.pr.civ.

Institutul Național al Magistraturii a arătat că nu se justifică aplicarea dispozițiilor art. 200 C.pr.civ. în cadrul procedurii de regularizare a cererii de apel sau recurs. Articolul XV alin. (2) din Legea nr. 2/2013 reglementează o procedură specifică de regularizare aplicabilă căilor de atac, fără ca legiuitorul să activeze aplicarea în acest context a art. 200 C.pr.civ. Nu se justifică aplicarea art. 200 C.pr.civ. nici ulterior datei de 1 ianuarie 2016, eventuala nulitate rezultată din vicii ale cererii de apel urmând a fi dispusă la termenul de judecată acordat în condițiile art. 475 alin. (2) C.pr.civ.

Reprezentanții Înaltei Curți de Casație și Justiție și reprezentanții curților de apel au apreciat că, *de lege lata*, nu se aplică dispozițiile art. 200 C.pr.civ. pentru cererile de apel și cererile de recurs, în cazul acestora efectuându-se doar **regularizarea potrivit dispozițiilor art. 471 și 490 alin. 2 din Codul de procedură civilă** (pentru aceste căi de atac sunt reglementate sancțiuni specifice: anularea pentru lipsa semnăturii, decăderea pentru nedepunerea probelor, etc, **iar nu sancțiunea prevăzută de art. 200 din cod**).

S-a formulat propunerea de a se întocmi un ghid pentru pregătirea dosarului în recurs în casație de către curțile de apel.

C. Verificarea și regularizarea cererilor și etapa scrisă în cazul procedurilor speciale

1. *Dacă procedura de verificare a cererii și de regularizare a acesteia se aplică procedurilor speciale, precum: procedura cu privire la cererile cu valoare redusă, procedura de înscriere a*

drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii, procedura ordonanței de plată, procedura privind evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept, procedura ordonanței președințiale și cea a plângerilor contravenționale.

Acest subiect a fost **amânat** pentru a fi discutat la o întâlnire viitoare, la care vor fi invitați reprezentanți ai judecătoriilor și ai tribunalelor.

2. În cazul litigiilor de contencios administrativ având ca obiect suspendarea executării actului administrativ în condițiile art. 14 - 15 din Legea nr. 554/2004, parcurgerea procedurii scrise prevăzute de art. 200 - 201 NCPC și stabilirea ulterioară a primului termen de judecată, a determinat soluționarea cauzei după o perioadă relativ îndelungată (de aproximativ o lună), chiar dacă termenele prevăzute de lege au fost reduse corespunzător, potrivit art. 201 alin. (5) din NCPC. Procedura regularizării în cazul insolvenței.

Majoritatea participanților au apreciat că și în cazul litigiilor de contencios administrativ se aplică dispozițiile referitoare la verificarea și regularizarea cererii de chemare în judecată, în măsura în care acestea nu sunt incompatibile cu prevederile speciale - Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, republicată, cu modificările și completările ulterioare, O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, s-a subliniat necesitatea stabilirii naturii juridice a plângerii formulate în temeiul O.U.G. nr. 34/2006, respectiv dacă trebuie înregistrată ca fond sau ca recurs.

În ceea ce privește cererea de deschidere a procedurii de insolvență - Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare, s-a apreciat că aceasta nu este supusă procedurii de regularizare.

II. Probleme privind ajutorul public judiciar

În procedura regularizării cererii, dacă reclamantul nu se conformează solicitării instanței conform art. 200 alin. (2) C.pr.civ., dar formulează o cerere de ajutor public judiciar (în procedura aplicabilă sub forma facilităților la taxa de timbru, dar și acordarea asistenței judiciare gratuite), instanța dă **prioritate** cererii de ajutor public judiciar (în ambele variante de mai sus), sau anulează cererea? Problema se pune și în apel.

Potrivit susținerilor Institutului Național al Magistraturii, cererea de ajutor public judiciar nu prelungește termenul de 10 zile acordat reclamantului pentru complinirea lipsurilor cererii de chemare în judecată, altele decât cele referitoare la timbraj.

În cadrul întâlnirii de la Craiova, **în opinia majoritară**, s-a apreciat că, dacă cererea de chemare în judecată se anulează pentru lipsa elementelor obligatorii, atunci cererea de acordare a ajutorului public judiciar va fi respinsă ca rămasă fără obiect.

Totodată, trebuie avut în vedere obiectul cererii de ajutor public judiciar: dacă aceasta se formulează pentru obținerea unui apărător în vederea complinirii cererii, cererea de chemare în judecată nu va fi anulată ci se va da prioritate cererii de ajutor public judiciar; dacă se formulează pentru scutire taxă de timbru, se va da prioritate anulării cererii de chemare în judecată, iar cererea de ajutor public judiciar se va respinge ca rămasă fără obiect.

III. Probleme de practică neunitară legate de procedura de citare

1. *Aplicabilitatea dispozițiilor art. 167 Cod procedură civilă privind procedura de citare prin publicitate a persoanelor juridice, în condițiile în care articolul menționat face referire doar la imposibilitatea identificării domiciliului, nu și a sediului uneia dintre părți.*

Institutul Național al Magistraturii a apreciat că citarea prin publicitate se aplică doar persoanei fizice, nu și celei juridice. De asemenea, comunicarea prin publicitate trebuie aplicată nu numai citației, ci și celorlalte acte de procedură.

Reprezentanții curților de apel au exprimat următoarele aprecieri:

Într-o opinie, s-a apreciat că prin publicitate pot fi citate doar persoanele fizice, în sprijinul acesteia fiind aduse următoarele argumente:

- Textul art. 167 C.pr.civ. face referire la **domiciliul** pârâtului, acesta fiind specific persoanelor fizice. Codul de procedură civilă, de câte ori s-a referit și la persoanele juridice, a folosit noțiunea de **sediu** (art. 107, 108, 111, 115, 148, 155 pct. 5 etc.);
- Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituie obligația societăților comerciale de a-și anunța orice schimbare de sediu, la oficiul registrului comerțului.

În opinia majoritară, s-a apreciat că și persoanele juridice pot fi citate prin publicitate, pentru următoarele motive:

- Textul art. 167 C.pr.civ. face referire la pârât, acesta putând fi atât persoană fizică, cât și persoană juridică;
- Asigurarea echilibrului procesual, a principiului contradictorialității și a dreptului la apărare, precum și a celorlalte garanții procesuale prevăzute de însăși Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
- Nici vechiul Cod de procedură civilă nu prevedea expres posibilitatea citării prin publicitate a persoanelor juridice, însă practica instanțelor judecătorești era în acest sens;
- Noțiunea de „domiciliu” folosită la art. 167 C.pr.civ. poate avea în vedere domiciliul administratorului persoanei juridice, Codul de procedură civilă stabilind că persoanele juridice se citează prin reprezentanții lor.

IV. Prezentarea aplicației IT de monitorizare a modului de operare în ECRIS

În cadrul acestei prezentări, au fost puse în vedere următoarele:

1. Oportunitatea creării unui raport care să releve încărcătura pe judecător, în funcție de dosarele nou-intrate.
2. Necesitatea beneficierei de către judecători de punctaj pentru efectuarea procedurii prealabile, evidențierea acestuia în cadrul acestei aplicații IT, precum și a procedurii de filtru a recursului în materie civilă la Înalta Curte de Casație Justiție.

Totodată, în cadrul acestei discuții s-a invocat necesitatea operării în ECRIS prin folosirea **acelorași noțiuni** și reguli, în vederea obținerii unor date statistice unitare și conforme realității.

V. Probleme de practică judiciară privind soluționarea căilor de atac

1. Estimarea duratei procesului se aplică doar în primă instanță sau și în căile de atac?

Opinia majoritară a fost în sensul că textul art. 238 C.pr.civ. este specific procedurii în fața primei instanțe, estimarea duratei procesului neavând loc în căile de atac.

În sens contrar, au fost prezentate ca argumente următoarele:

- Art. 238 C.pr.civ. este reglementat la secțiunea „Cercetarea procesului”, alături de instituții care se aplică și căilor de atac;
- Codul de procedură civilă reglementează contestația privind tergiversarea procesului.

2. Partea din hotărâre care poate fi atacată conform art. 461 din Codul de procedură civilă.

Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că aplicarea acestui text ar suscita discuții în ceea ce privește calea extraordinară a recursului, dat fiind că – potrivit art. 488 C.proc.civ. – motivele pentru care poate fi declarat recursul sunt strict și limitativ prevăzute de lege, situație în care ar trebui stabilit dacă recursul prevăzut de art. 461 din C.pr.civ. este un recurs special sau trebuie circumscris motivelor de casare prevăzute de art. 488 din același cod.

Institutul Național al Magistraturii a susținut că recursul declarat contra considerentelor trebuie circumscris motivelor de casare prevăzute de art. 488 C.pr.civ., având în vedere natura juridică a căii de atac extraordinare a recursului, care poate fi promovat strict pentru motive de legalitate. În continuarea acestei idei, susține că art. 461 alin. (2) C.pr.civ. nu se constituie într-un recurs „special”, cu temeieri proprii, diferite de cele instituite prin art. 488 C.pr.civ.

În cadrul întâlnirii de la Craiova, s-au exprimat următoarele opinii:

Opinia majoritară a fost în sensul că art. 461 alin. (2) C.pr.civ. reglementează o cale de atac specială, ce vizează numai considerentele hotărârii, drept pentru care soluția este aceea de modificare a hotărârii – înlăturarea acelor considerente și înlocuirea cu propriile considerente - și nu de casare (cum se întâmplă în cazul recursului obișnuit).

Opinia minoritară a fost în sensul că este admisibil recursul la considerente doar dacă se circumscriu motivelor prevăzute la art. 488 C.pr.civ., art. 461 fiind o normă derogatorie.

În acest context, pentru lămurirea acestor aspecte, s-a apreciat că este necesară o intervenție legislativă.

3. De asemenea, s-a ridicat problema cine va soluționa ordonanța președințială prin care poate fi încuviințată provizoriu în apel suspendarea, până la soluționarea cererii de suspendare, chiar înainte de sosirea dosarului, precum și compunerea completului.

Într-o primă opinie, s-a apreciat că, fiind vorba despre o cerere incidentală în dosarul format pentru calea de atac respectivă, completul care va soluționa cererea de suspendare provizorie a executării hotărârii atacate, nu ar putea fi decât completul investit cu soluționarea acestui dosar (în consecință, de un complet format din 2 judecători).

Dacă cererea de suspendare provizorie a fost formulată înainte de sosirea dosarului în apel, în condițiile art. 450 alin. 5 din Codul de procedură civilă, prin ordonanță președințială, completul căruia i-a fost repartizată aleatoriu cererea, va fi alcătuit din 2 judecători, având în vedere că dispozițiile art. 996 și urm. din Codul de procedură civilă nu reglementează compunerea completului investit cu soluționarea ordonanței președințiale, iar cererea de suspendare provizorie a executării își păstrează caracterul de cerere incidentală în apel.

Potrivit altei opinii, în conformitate cu art. 450 alin. (3) C.pr.civ., cererea de suspendare „obișnuită” se soluționează de completul investit cu soluționarea cererii de apel. În ceea ce privește însă, cererea de suspendare provizorie, fiind o cerere distinctă, ținând cont de prevederile alin. (5) al art. 450 C.pr.civ., se vor aplica regulile de la ordonanța președințială, urmând ca cererea să fie soluționată de un complet format dintr-un judecător.

4. S-a formulat propunerea de modificare a art. 99 alin. (10) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, în sensul dispozițiilor art. 12 din Legea nr. 76/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, potrivit căruia „ori de câte ori legea specială prevede că cererea de suspendare a executării silite se soluționează de către președintele instanței, de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, judecarea acestei cereri se va face de către un complet al instanței competente potrivit legii”.

Judecător Nicolae Horațius Dumbravă

**Coordonatorul Grupului de lucru interinstituțional
pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea
intrării în vigoare a noilor coduri**